

هدیه های آسمان پایه چهارم

درس هشتم
دیدار دوست

درس هشتم

دیدار دوست

صدای زنگ شترها را که شنید، دلش تپید!
روزها منتظر بود تا کاروانی از مدینه به سوی خراسان حرکت کند.
تصمیم داشت با کاروان هم سفر شود و به دیدار بهترین دوست خود در خراسان برود.
به سرعت دفتر شعر و وسایل سفرش را برداشت و خود را به کاروان رساند.
در مسیر کاروان، نگاهی به کوچه‌های پر از جمعیت افتاد.
روزهایی را به خاطر آورد که در مسجدها، کلاس‌های آموزش قرآن برپا می‌شد.
مردمی که تشنه‌ی دانش بودند، درس‌ها را یاد می‌گرفتند؛ می‌نوشتند و می‌رفتند
تا آنها را به دیگران یاد دهند، اما با رفتن او، مسجدهای شهر خالی و خلوت شدند.
غمگین شد و آهی کشید. نگاهی به آسمان کرد و شعری را که به تازگی سروده
بود، زیر لب زمزمه کرد.

چند ماه بعد کاروان به خراسان رسید.

تهیه کننده: معصومه تقی زاده

شوق زیارت امام، وجود دِعْبِل* را پر کرده بود.

آفتاب به شدّت می تابید. بسیار خسته بود و عرق از سر و رویش می ریخت اما با اشتیاق فراوان کوچه های شهر را پشت سر می گذاشت. انگار پرنده ای کوچکی در گوشه ی قلبش بال و پر می زد. دعبل از در وارد شد و سلام کرد.

امام با شوق فراوان پاسخ سلامش را داد و به احترام او از جا برخاست. دعبل از خوشحالی نمی دانست چه بگوید؛ به سوی امام دوید و در آغوش او آرام گرفت. در آن لحظه، تمام خستگی راه را فراموش کرد و به چهره ی زیبای امام خیره شد؛ حرف های زیادی با امامش داشت.

مأمون، حاکم عبّاسی، امام رضا - علیه السّلام - را به اجبار از زادگاهش مدینه به خراسان آورده بود تا در آنجا کارهایش را زیر نظر بگیرد و امام نتواند مردم را به راه درست هدایت کند.

بعد از مدّتی، دعبل با اشتیاق فراوان گفت: «برایتان هدیه ای آورده ام. اجازه می دهید تقدیم کنم؟»

امام اجازه داد.

درس قرآن، درس دین
کو معلّم‌های آن؟
پس چه شد آن خانه‌ها؟
صاحبانش زیر خاک
هر گلی از باغشان
لاله‌ای در کربلا

آه رفت از یادها
داد از بیدادها
خانه‌ی مردان دین؟
مثل گل‌ها در زمین
دست طوفان یک طرف
لاله‌ای هم در نجف

* یکی از شاعران مشهوری است که در زمان امام رضا - علیه السلام - زندگی می‌کرده و شعرهای زیادی درباره‌ی امامان سروده است. آرامگاه او در استان خوزستان، شهر شوش قرار دارد.

دعبل با شور و هیجان شعر خود را به پایان رساند.

امام رضا لبخند زد و گفت: «آیا دوست داری دو بیت به شعرت اضافه کنم؟»
دعبل با خوشحالی گفت: «بله».

امام رضا - علیه السلام - ادامه داد:

مرقدی ^۱ در شهر توس ^۲	یک مزار جاودان
تا رسد وقت ظهور	مهدی صاحب زمان

۱ - مرقد: حرم و محلّ دفن

۲ - توس: نام قدیم شهر مشهد

دعبل با تعجب پرسید: «مرقدی که در شهر توس است، مال کیست؟»
 امام رضا - علیه السلام - پاسخ داد: «مرقد من است. به زودی شهر توس زیارتگاه
 دوستان و شیعیان من خواهد شد.»

کامل کنید

واژه‌های مناسب را در گلبُرگ‌ها بنویسید.
 معصومه، مشهد، امام کاظم، هشتم، شاه‌چراغ، امام جواد، مدینه

نام فرزند:

نام خواهر:

محل تولد:

امام رضا
علیه السلام

نام برادر:

حرم:

نام پدر:

چندمین
امام:

واژه‌های مناسب را در گلبرگ‌ها بنویسید.

معصومه، مشهد، امام کاظم، هشتم، شاه‌چراغ، امام جواد، مدینه

تهیه کننده: معصومه تقی زاده

نقطه چین‌ها را به هم وصل کنید تا مسیر حرکت امام رضا - علیه السلام - از مدینه تا خراسان آشکار شود.

تهیه کننده: معصومه تقی زاده

اگر در آن زمان در یکی از شهرهای مسیر حرکت امام رضا - علیه السلام - زندگی می کردی، چه احساسی داشتی و چه می کردی؟ وقتی برای اولین بار امام را از نزدیک می دیدی به او چه می گفتی؟ حرف هایت را در چند جمله بنویس.

اگر در آن زمان در یکی از شهرهای مسیر حرکت امام رضا - علیه السلام - زندگی می کردی، چه احساسی داشتی و چه می کردی؟ وقتی برای اولین بار امام را از نزدیک می دیدی به او چه می گفتی؟ حرف هایت را در چند جمله بنویس.

به عده ی دانش آموز

بگرد و پیدا کن

پاسخ‌ها را در جدول پیدا کنید و دور آنها خط بکشید. با حروف باقی‌مانده، جمله‌ی امام کامل می‌شود:

- ۱- هشتمین امام مسلمانان را به این نام می‌شناسیم.
- ۲- دشمن برای اینکه امام رئوف* را از مردم دور کند، او را از این شهر به خراسان آورد.
- ۳- دشمن امام رضا - علیه‌السلام - که او را به ایران آورد و به شهادت رساند.
- ۴- حرم امام رضا - علیه‌السلام - در این شهر قرار دارد.
- ۵- امام اوّل که همانم سه تن دیگر از امامان بزرگوار است.
- ۶- کشوری که مرقد امام هشتم در آن قرار دارد.
- ۷- رفتن به مرقد امامان و ادای احترام به ایشان.
- ۸- به مرقد و محلّ دفن امامان گفته می‌شود.
- ۹- مرقد خواهر امام رضا - علیه‌السلام - در این شهر قرار دارد.

بگرد و پیدا کن

پاسخ‌ها را در جدول پیدا کنید و دور آنها خط بکشید. با حروف باقی‌مانده، جمله‌ی امام کامل می‌شود:

- ۱- هشتمین امام مسلمانان را به این نام می‌شناسیم. **رضا**
- ۲- دشمن برای اینکه امام رئوف* را از مردم دور کند، او را از این شهر به خراسان آورد. **مدینه**
- ۳- دشمن امام رضا - علیه‌السلام - که او را به ایران آورد و به شهادت رساند. **مأمون**
- ۴- حرم امام رضا - علیه‌السلام - در این شهر قرار دارد. **مشهد**
- ۵- امام اوّل که همنام سه تن دیگر از امامان بزرگوار است. **علی**
- ۶- کشوری که مرقد امام هشتم در آن قرار دارد. **ایران**
- ۷- رفتن به مرقد امامان و ادای احترام به ایشان. **زیارت**
- ۸- به مرقد و محلّ دفن امامان گفته می‌شود. **حرم**
- ۹- مرقد خواهر امام رضا - علیه‌السلام - در این شهر قرار دارد. **قم**

ر	ض	ا	د	ع	ل	ی
ر	ب	ه	م	ش	ه	د
ز	ی	ا	ر	ت	ش	ت
ه	م	ا	ی	ر	ا	ن
م	د	ی	ن	ه	ن	ش
ی	ن	م	أ	م	و	ن
ح	ر	م	م	ن	ق	م

امام رضا - علیه السلام - فرمود:

«هر کس به زیارت من بیاید (و نیکوکار باشد) در

..... است.»

* رثوف: مهربان؛ یکی از لقب های امام رضا - علیه السلام - است.

ی	ل	ع	د	ر	ض	ا
د	ه	ش	م	ه	ب	ر
ت	ش	ت	ر	ا	ی	ز
ن	ا	ر	ی	ا	م	ه
ش	ن	ه	ن	ی	ه	م
ن	و	م	أ	م	ن	ی
م	ق	ن	م	م	ر	ح

امام رضا - علیه السلام - فرمود:

«هر کس به زیارت من بیاید (و نیکوکار باشد) در بهشت.....»

هم نشین من است.»

* رثوف: مهربان؛ یکی از لقب‌های امام رضا - علیه السلام - است.

دعا کنیم

یا علیّ بن موسی الرضا!
ای کسی که از بندگان خوب خدا
هستی؛ از تو می‌خواهم
برایم دعا کنی که ...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

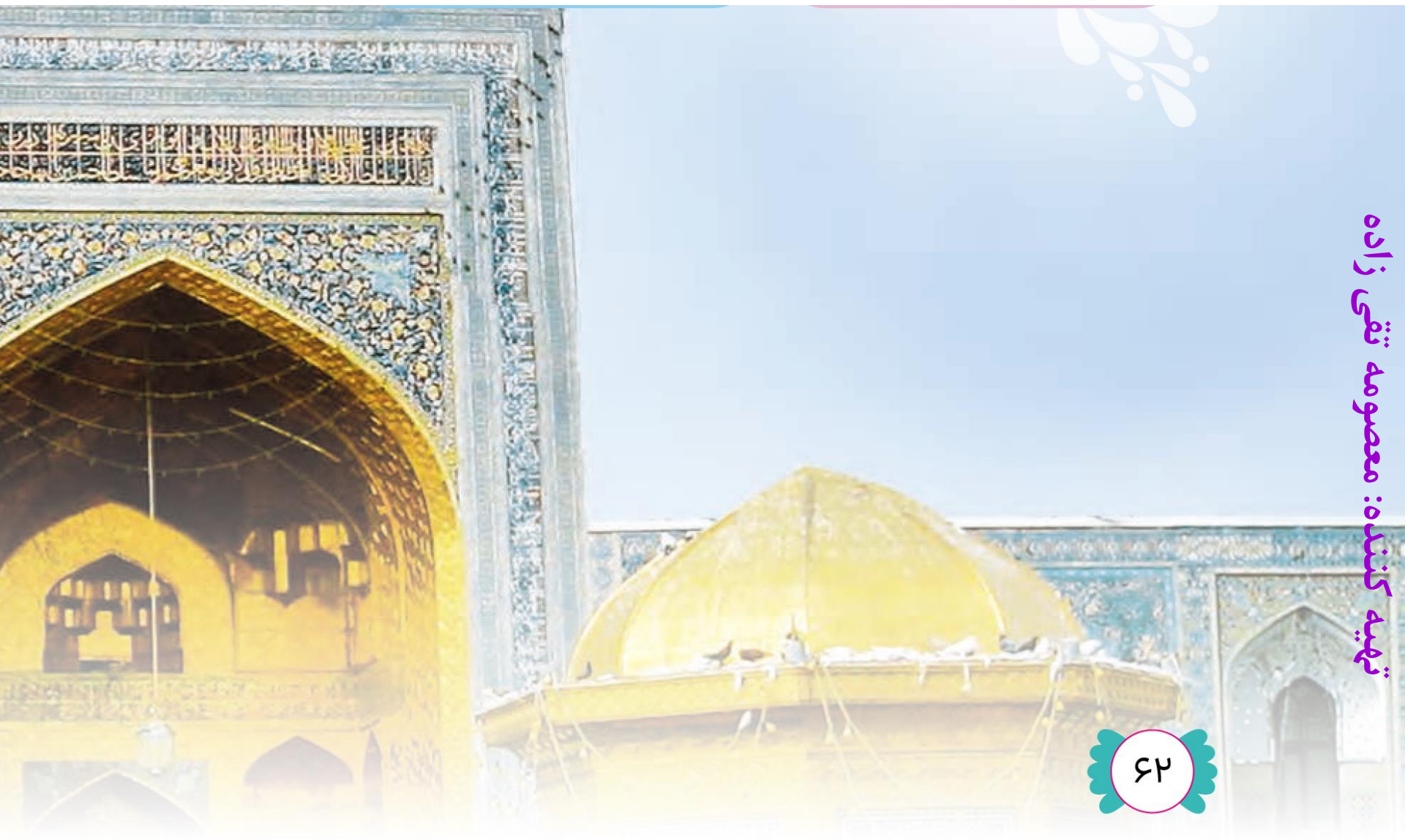
.....

.....

دعا کنیم

یا علی بن موسی الرضا!
ای کسی که از بندگان خوب خدا
هستی؛ از تو می‌خواهم
برایم دعا کنی که ...

به عهده‌ی دانش آموز

ایستگاه خلافت

پس از شنیدن داستان «نماز باران» * آن را نقاشی کنید.

تهیه کننده: معصومه تقی زاده

هدیه های آسمان پایه چهارم

درس نهم
کودک شجاع

درس نهم

 کودک شجاع

«حاکم! حاکم در راه است! فرار کنید!»

فریادی از دور، توجّه همه را به خود جلب کرد ...

مردم ترسیدند و همه‌های در میان آنها به پا شد.

هر کس خود را در جایی پنهان می‌کرد تا مبادا مورد خشم و مجازات حاکم قرار گیرد.

بچه‌ها کنار هم جمع شدند و به جایی که گرد و خاک بلند شده بود، چشم دوختند.

مأمون به همراه گروهی از بزرگان حکومت، سوار بر اسب به آنها نزدیک می‌شد.

یک پرنده‌ی شکاری روی شانه‌ی مأمون بود.

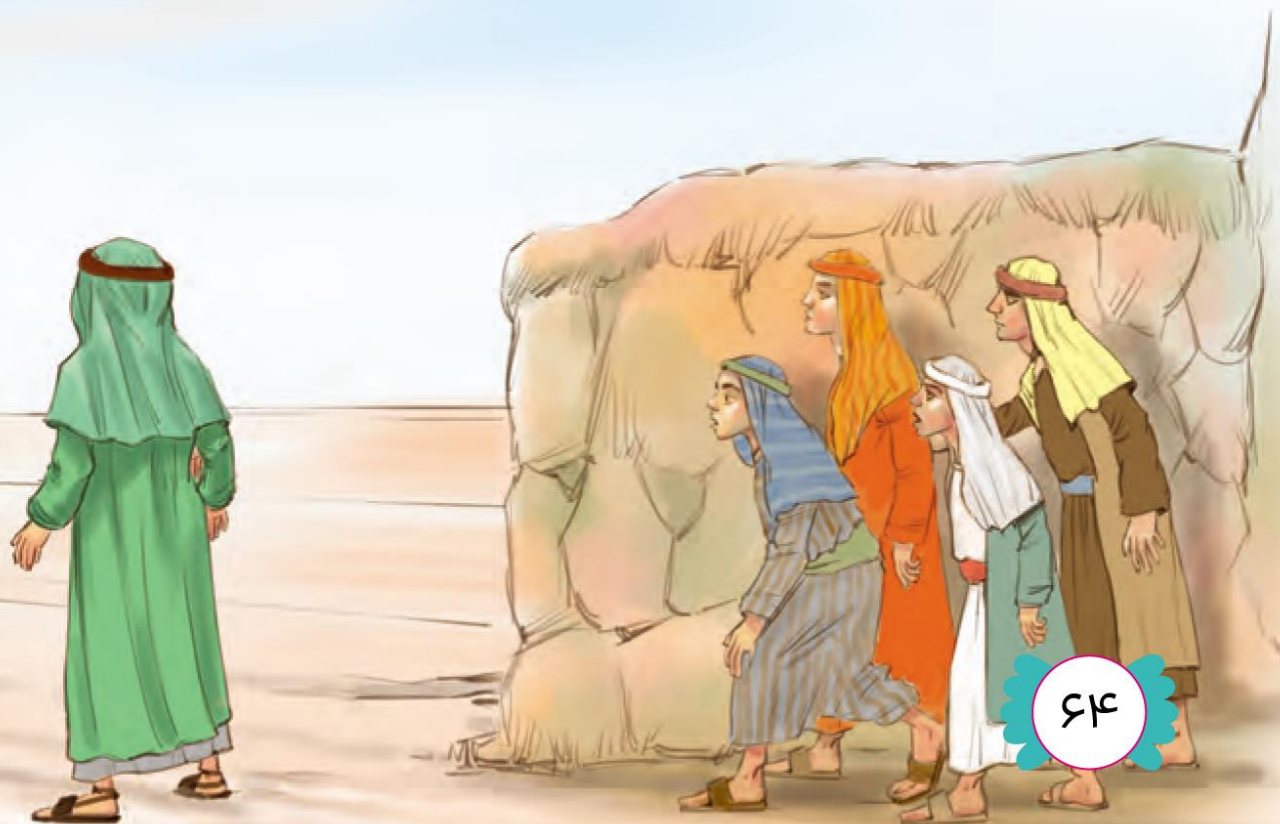
بچه‌ها با دیدن آنها فهمیدند که مأمون به شکارگاهش در بیرون شهر می‌رود.

آنها با عجله عقب‌عقب رفتند و در گوشه و کنار دیوارها پناه گرفتند.

یکی از بچه‌ها فقط به اندازه‌ای عقب رفت که راه برای عبور مأمون و همراهانش باز باشد.

مأمون از دیدن این منظره تعجب کرد و افسار اسبش را کشید. همراهان او هم پشت سر مأمون ایستادند.

ابروهای مأمون درهم رفت؛ کمی روی زین اسب خم شد و رو به پسر گفت: «چرا تو مانند دیگران فرار نکردی و از سر راه من دور نشدی؟»
پسر شمرده شمرده گفت: «راه آن قدر باریک نیست که من مجبور باشم بیشتر از این کنار بروم؛ فرار هم نکردم؛ چون خطایی نکرده‌ام!»

پسر کمی مکث کرد و ادامه داد: «من فکر نمی‌کنم شما بتوانید کسی را بدون اینکه خطایی از او سر زده باشد، مجازات کنید!»

مأمون که از پاسخ‌های او شگفت‌زده شده بود، پرسید: «نام تو چیست؟»

پاسخ داد: «محمّد».

مأمون پرسید: «فرزند چه کسی هستی؟»

پاسخ داد: «علی بن موسی الرضا».

مأمون نفس عمیقی کشید و گفت: «درست است؛ تنها او می‌تواند چنین فرزندی تربیت کند!»

مأمون افسار اسبش را تکان داد و اسب به گُندی به راه افتاد. گروه بزرگان هم آرام و بی‌صدا به دنبال او حرکت کردند.

کم کم بچه‌ها از گوشه و کنار پیدا شدند و به دور محمّد حلقه زدند.

..... آنها دوست داشتند

.....

پسر کمی مکث کرد و ادامه داد: «من فکر نمی‌کنم شما بتوانید کسی را بدون اینکه خطایی از او سر زده باشد، مجازات کنید!»
مأمون که از پاسخ‌های او شگفت‌زده شده بود، پرسید: «نام تو چیست؟»
پاسخ داد: «محمّد».

مأمون پرسید: «فرزند چه کسی هستی؟»
پاسخ داد: «علی بن موسی الرضا».
مأمون نفس عمیقی کشید و گفت: «درست است؛ تنها او می‌تواند چنین فرزندی تربیت کند!»

مأمون افسار اسبش را تکان داد و اسب به گُندی به راه افتاد. گروه بزرگان هم آرام و بی‌صدا به دنبال او حرکت کردند.

کم کم بچه‌ها از گوشه و کنار پیدا شدند و به دور محمّد حلقه زدند.
آنها دوست داشتند بدانند چگونه کودکی کم‌سن و سال، این شجاعت را
کسب کرده است.

کامل کنید

به کمک دوستان خود، ادامه‌ی داستان «کودک شجاع» را در چند جمله بنویسید.

ایستگاه فکر

از رفتار امام جواد- علیه السلام- در این داستان می‌آموزم که

کامل کنید

به کمک دوستان خود، ادامه‌ی داستان «کودک شجاع» را در چند جمله بنویسید.

ایستگاه فکر

از رفتار امام جواد- علیه السلام- در این داستان می‌آموزم که ...

اگر خطایی نکرده‌ایم شجاع باشیم
و حرف خود را بیان کنیم.

از کسی جز خدای بزرگ نترسیم.

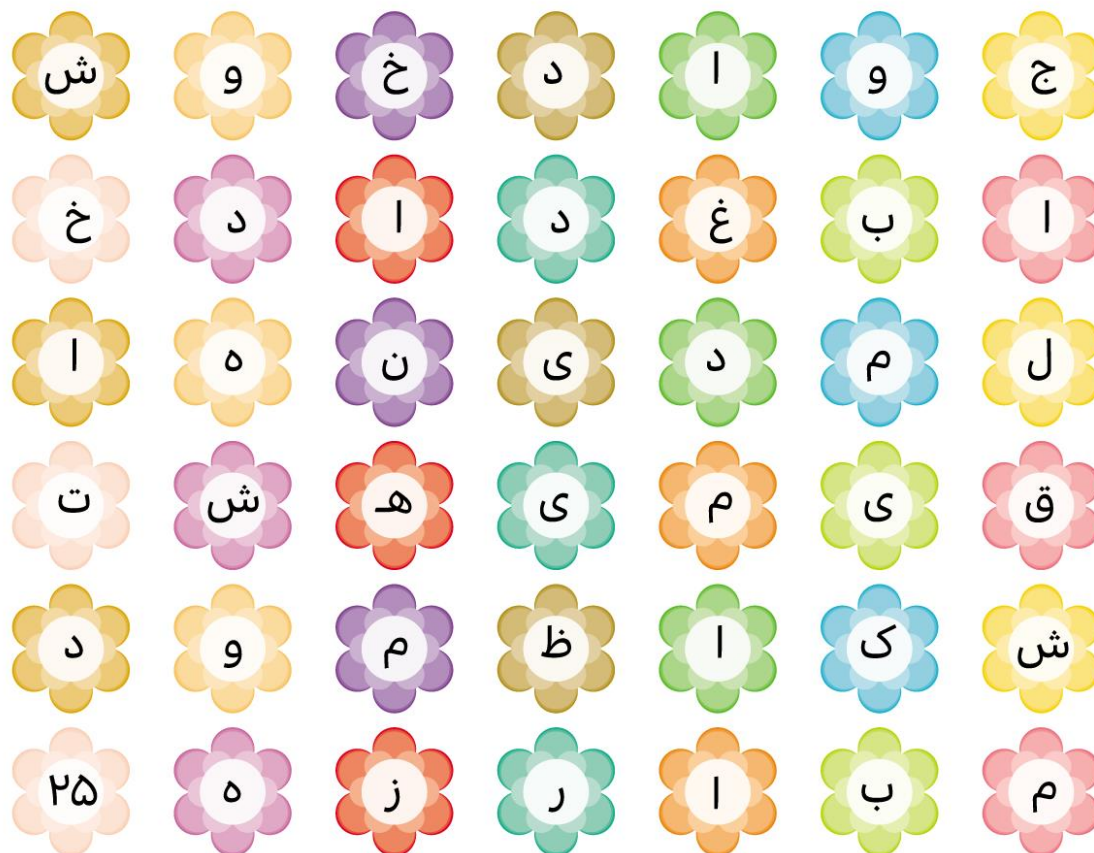
متن زیر را بخوانید.

نامش محمّد است و نهمین امام ماست. یکی از لقب‌های او «جواد»، به معنای سخاوتمند و بخشنده است و لقب دیگرش «تقی» به معنای پرهیزکار. در مدینه به دنیا آمد. در هشت سالگی به امامت مسلمانان رسید. با آنکه کودک بود، امّا دانش فراوانی داشت و پاسخ هر سؤالی را می‌دانست. بزرگ‌ترین دانشمندان از آن همه علم و دانش امام شگفت‌زده شده بودند. حاکم ستمگر عبّاسی، که از رابطه‌ی مردم با امام بیم داشت، امام جواد - علیه السّلام - را به اجبار از مدینه به بغداد آورد امّا امام از راهنمایی مردم و مبارزه با ظلم دست برنداشت. ایشان در ۲۵ سالگی به شهادت رسید و در شهر کاظمین، کنار پدر بزرگش امام موسی کاظم - علیه السّلام - به خاک سپرده شد.

متن زیر را بخوانید.

نامش محمد است و نهمین امام ماست. یکی از لقب‌های او «**جواد**»، به معنای سخاوتمند و بخشنده است و لقب دیگرش «تقی» به معنای پرهیزکار. در **مدینه** به دنیا آمد. در **هشت** سالگی به امامت مسلمانان رسید. با آنکه کودک بود، اما دانش فراوانی داشت و پاسخ هر سؤالی را می‌دانست. بزرگ‌ترین دانشمندان از آن همه علم و دانش امام شگفت‌زده شده بودند. حاکم ستمگر عباسی، که از رابطه‌ی مردم با امام بیم داشت، امام جواد - علیه السلام - را به اجبار از مدینه به **بغداد** آورد اما امام از راهنمایی مردم و **مبارزه** با ظلم دست برنداشت. ایشان در **۲۵** سالگی به شهادت رسید و در شهر کاظمین، کنار پدر بزرگش امام موسی **کاظم** - علیه السلام - به خاک سپرده شد.

کلمه‌هایی را که در متن قرمز شده‌اند، در جدول پیدا کنید و دور آنها خط بکشید.
سپس حروف باقی‌مانده را به ترتیب کنار هم قرار دهید و سخن امام را کامل کنید.

کلمه‌هایی را که در متن قرمز شده‌اند، در جدول پیدا کنید و دور آنها خط بکشید.
سپس حروف باقی‌مانده را به ترتیب کنار هم قرار دهید و سخن امام را کامل کنید.

ح	و	ا	د	خ	و	ش
ا	ب	غ	د	ا	ه	خ
ل	م	د	ی	ن	ه	ا
ق	ی	م	ی	ه	ش	ت
ش	ک	ا	ظ	م	و	د
م	ب	ا	ر	ز	ه	ه

امام محمدتقی- علیه السلام- فرمود:

«هم نشینی با خوبان موجب».

امام محمدتقی-علیه السلام- فرمود:
«هم نشینی با خوبان موجب ...خوش اخلاقی می شود...».

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ

نیکوکار کسی است که از آنچه دوست دارد به نیازمندان می‌بخشد.

سوره آل عمران، آیه ۹۲

آیه‌ای که خواندید با کدام یک از لقب‌های امام زهم ارتباط دارد؟

دوست دارم مانند امام جواد _ علیه السلام _ بخشنده باشم، برای همین ...

- نسبت به اعضای خانواده
- در برخورد با همسایگان
- با دوستان
- نسبت به خویشاوندان

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ

نیکوکار کسی است که از آنچه دوست دارد به نیازمندان می‌بخشد.

سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۹۲

جواد به معنای سخاوتمند و بخشنده

آیه‌ای که خواندید با کدام یک از لقب‌های امام نهم ارتباط دارد؟

دوست دارم مانند امام جواد - علیه السلام - بخشنده باشم، برای همین ...

نسبت به اعضای خانواده **مهربان** هستم و در کارها به آنها کمک می‌کنم.

در برخورد با همسایگان **اگر چیزی لازم داشته باشند در اختیار آنها قرار می‌دهیم.**

با دوستان **خوش رفتاری و همکاری می‌کنم.**

نسبت به خویشاوندان **مهربان** هستم و **ار در بین آنها فردی به کمک نیاز داشت به او کمک کنم.**

ایستگاه خلاقیت

قصه‌ی درس را با گروه خود در کلاس به صورت نمایش اجرا کنید.

با خانواده

آیا داستان دیگری از زندگی امام جواد – علیه السلام – می‌دانید؟